

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ**

Кафедра економіки та фінансів

ЛІТЕРАТУРА

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для проведення практичних занять з дисципліни
«ВВЕДЕННЯ В СПЕЦІАЛЬНІСТЬ»**

**для студентів денної форми навчання
за напрямком спеціальності:
6.030504 «Економіка підприємства»**

Тернопіль-2016

Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Введення в спеціальність» для студентів денної форми навчання за напрямком спеціальності: 6.030504 «Економіка підприємства» // Укл. к.е.н., асистент Т.В. Подвірна. - Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2016. - 41 с.

Укладачі: Подвірна Тетяна Володимирівна, кандидат економічних наук, асистент кафедри економіки та фінансів ТНТУ ім. І. Пулюя

Рецензенти: Радинський Сергій Віталійович, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та фінансів.

Нагорняк Ірина Степанівна, старший викладач кафедри економіки та фінансів.

Методичні вказівки розглянуті і затверджені на засіданні кафедри економіки та фінансів
Протокол № 15 від «10» травня 2016 р.

Схвалені на засіданні методичної комісії факультету економіки та менеджменту
Протокол № __ від «__» _____ 2016 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНА ЕКОНОМІКА - ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	5
ТЕМА 2. СУТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТА «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВ».....	8
ТЕМА 3. ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА... ..	11
ТЕМА 4. СУТНІСТЬ І ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ..	16
ТЕМА 5. РОЛЬ ДЕРЖАВИ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ ТА ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	21
ТЕМА 6. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВ І ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	24
ТЕМА 7. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ.....	27
ТЕМА 8. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	31
ТЕМА 9. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	35
ТЕМА 10. СТРУКТУРА ПІДПРИЄМСТВА, ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ.....	38

ВСТУП

Дисципліна «Введення в спеціальність» орієнтовані на ґрунтовне засвоєння студентами основ економіки. Дана дисципліна відноситься до загальноекономічних наук, які формують фаховий світогляд майбутнім економістів.

Мета вивчення дисципліни «Введення в спеціальність» – отримання глибоких економічних знань, формування у них нового економічного мислення, адекватного ринковим відносинам, формування навичок аналізувати реальні економічні процеси і приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.

Основні завдання дисципліни «Введення в спеціальність»:

- вивчення сутності економіки як науки, розкриття основного змісту сучасних шкіл економічної теорії;
- аналіз закономірностей розвитку ринкової економіки як основи функціонування різних сучасних господарських систем;
- характеристика основних рис та особливостей розвитку перехідних економік;
- розкриття закономірностей суспільного відтворення, економічного зростання та циклічних коливань в економіці.

Вивчення курсу «Введення в спеціальність» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів (основи економічної теорії, макроекономіка, мікроекономіка, економіка підприємства, фінанси підприємств), цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основні показники економічної діяльності підприємства;
- особливості ринкова економіка та її фінансові механізми;
- кваліфікаційні вимоги до професії економіста;
- набути навичок практичного використання теоретичних знань у практичній діяльності.

вміти:

- розкривати основні елементи, складові та функції економіки;
- здійснювати аналіз та економічну інтерпретацію одержаних результатів та робити обґрунтовані висновки;
- складати реферати і доповіді з тематики економіки та підприємницької діяльності.

Основними завданням проведення практичної частини вивчення дисципліни є забезпечення засвоєння теоретичного матеріалу шляхом обговорення питань теми, тестування та вирішення управлінських ситуацій.

Під час проведення практичних завдань здійснюється: програмований контроль знань студентів, проведення ділових ігор, круглих столів та диспутів.

ТЕМА 1.
ТЕОРЕТИЧНА ЕКОНОМІКА - ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ
ПІДПРИЄМСТВА

Зміст теоретичної частини заняття:

1. Задачі та характеристика виробничих відносин.
2. Теоретична економіка є методологічним фундаментом цілого комплексу економічних наук.
3. Методологія теоретичної економіки.

Орієнтований хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями.
2. Перевірка присутності студентів.
3. Опитування та закріплення лекційного матеріалу.
4. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання.

Питання для обговорення:

1. Розкрийте роль теоретичної економіки в системі економічних наук.
2. Що вивчає теоретична економіка? Назвіть її об'єкт, предмет і основну цільову функцію.
3. Дайте характеристику сутності економічних законів.
4. Які загальнонаукові методи використовує теоретична економіка?
5. Перелічіть основні спеціальні методи економічної теорії.
6. Яка роль методу наукової абстракції в пізнанні соціально-економічних процесів?
7. У чому полягає сутність методу поєднання логічного та історичного підходів?
8. Яке значення мають кількісні, зокрема статистичні методи?
9. Дайте визначення місця математики у вивченні економічних процесів.
10. У чому сутність економічних відносин?

Тестові запитання:

1. Вольові відносини власності включають:
 - 1) право власності та економічні відносини власності
 - 2) соціально-економічну та організаційно-економічну власність
 - 3) приватною і суспільною власністю
 - 4) техніко-економічна та виробнича власність

2. За економічним змістом (типом) власність може бути:
 - 1) техніко-економічною та виробничою
 - 2) приватною та державною
 - 3) соціально-економічною та організаційно-економічно.
 - 4) приватною і суспільною

3. Приватна власність характеризується тим, що:

- 1) відображає особливості певного етапу розвитку факторів виробництва і їх суспільної комбінації
- 2) відносини, які безпосередньо характеризують стан виробництва, незалежно від його соціально-економічної форми
- 3) засоби виробництва і вироблений продукт належать приватним особам
- 4) немає вірної відповіді

4. Суспільна власність означає:

- 1) відображає особливості певного етапу розвитку факторів виробництва і їх суспільної комбінації
- 2) спільне присвоєння засобів виробництва і виробленого продукту.
- 3) відносини, які безпосередньо характеризують стан виробництва, незалежно від його соціально-економічної форми
- 4) засоби виробництва і вироблений продукт належать приватним особам

5. За структурою виробничі відносини включають в себе:

- 1) соціально-економічні відносини
- 2) організаційно-економічні відносини
- 3) техніко-економічні відносини
- 4) всі відповіді вірні

6. Які існують види суспільної власності?

- 1) техніко-економічна власність
- 2) організаційно-економічні власність
- 3) власність народу та власність окремих колективів
- 4) соціально-економічні власність

7. Організаційно-економічні відносини виникають...

- 1) із приводу реалізації продукту
- 2) із приводу збуту товару
- 3) із приводу організації виробництва та управління ним
- 4) немає вірної відповіді

8. Специфіка організаційно-економічних відносин полягає в тому, що:

- 1) одна із наук про суспільство поряд з історією, філософією, соціологією, правом та іншими
- 2) вони виражають лише організаційний стан виробництва, систему взаємозв'язків та підпорядкування одних його ланок іншим, їх взаємозалежність; відображають поділ праці, спеціалізацію, кооперування та комбінування виробництва.
- 3) вони відображають особливості певного етапу розвитку факторів виробництва і їх суспільної комбінації

4) такі відносини виникають між різними власниками, соціальними групами населення і державою

9. Теоретична економіка – це...

- 1) одна із наук про суспільство поряд з історією, філософією, соціологією, правом та іншими
- 2) наука про те, як люди влаштовують своє життя, як задовольняють свої потреби в продуктах харчування, одязі та інших необхідних матеріальних товарах.
- 3) певна річ, яку було виготовлено для власного користування, обміну або продажу
- 4) наука про методи господарського життя, економічних явищ

10. Які підходи можна виділити в методології теоретичної економіки:

- 1) раціоналістичний
- 2) діалектико-матеріалістичний
- 3) емпіричний та суб'єктивний
- 4) всі відповіді вірні

11. Емпіричний метод ґрунтуються на...

- 1) фактах реальної дійсності і власному досвіді дослідника
- 2) уявного виділення найсуттєвіших сторін явища і ігнорування несуттєвих його ознак і сходження в аналізі від абстрактного (теоретичного) до конкретного
- 3) аналіз на основі сходження від загального явища до його окремих сторін
- 4) виведення економічних закономірностей із фактів реального життя на основі сходження від окремих сторін до сутності всього явища

12. Метод дедукції ґрунтуються на...

- 1) фактах реальної дійсності і власному досвіді дослідника
- 2) аналіз на основі сходження від загального явища до його окремих сторін
- 3) уявного виділення найсуттєвіших сторін явища і ігнорування несуттєвих його ознак і сходження в аналізі від абстрактного (теоретичного) до конкретного
- 4) виведення економічних закономірностей із фактів реального життя на основі сходження від окремих сторін до сутності всього явища

Теми індивідуальних завдань:

1. Задачі та характеристика теоретичної економіки.
2. Основні економічні процеси та економічні відносини.
3. Економіка як сфера діяльності людини.

Рекомендована література:

1. Бойчик І. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / І.М.Бойчик. – К. : Атіка, 2012. – 543 с.

2. Горбонос Ф. В. Економіка підприємств: підручник / Ф. В. Горбонос [и др.]. - К. : Знання, 2010. - 463 с.

ТЕМА 2.

СУТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТА «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВ».

Зміст теоретичної частини заняття:

1. Теоретичні основи поняття «економіка»
2. Ресурси і проблеми вибору в економіці.
3. Предмет науки «Економіка підприємств»
4. Методологічні основи і методи дослідження

Орієнтований хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями.
2. Перевірка присутності студентів.
3. Опитування та закріплення лекційного матеріалу.
4. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання.

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте поняття «товар».
2. Що таке «споживна вартість» і «вартість» товару? Чим вони відрізняються і який їх внутрішній взаємозв'язок?
3. Як впливають на величину вартості товару продуктивність та інтенсивність праці?
4. Визначте сутність і структуру природно-ресурсного потенціалу.
5. Дайте характеристику поняттю «Економіка».
6. Що вивчає економіка?
7. Назвіть ключові категорії економіки
8. Назвіть існуючі методи оцінки природно-ресурсного потенціалу.
9. У чому причина виникнення потреб?

Тестові запитання:

1. Економіка – це...
 - 1) певна річ, яку було виготовлено для власного користування, обміну або продажу
 - 2) форма організації праці, виконання робіт, за якої значна кількість людей планомірно і спільно бере участь в одному або різних пов'язаних між собою трудових процесах
 - 3) продуктивні сили, які перебувають в тісній взаємодії з виробничими відносинами і в цій єдності створюють способи виробництва

4) наука про те, як люди влаштовують своє життя, як задовольняють свої потреби в продуктах харчування, одязі та інших необхідних матеріальних товарах.

2. Ресурси – це...

1) наука про те, як люди влаштовують своє життя, як задовольняють свої потреби в продуктах харчування, одязі та інших необхідних матеріальних товарах.

2) продуктивні сили, які перебувають в тісній взаємодії з виробничими відносинами і в цій єдності створюють способи виробництва

3) певна річ, яку було виготовлено для власного користування, обміну або продажу

4) форма організації праці, виконання робіт, за якої значна кількість людей планомірно і спільно бере участь в одному або різних пов'язаних між собою трудових процесах

3. Товар – це...

1) форма організації праці, виконання робіт, за якої значна кількість людей планомірно і спільно бере участь в одному або різних пов'язаних між собою трудових процесах

2) продуктивні сили, які перебувають в тісній взаємодії з виробничими відносинами і в цій єдності створюють способи виробництва

3) певна річ, яку було виготовлено для власного користування, обміну або продажу

4) фактори (передусім людина), які забезпечують перетворення речовин природи відповідно до потреб людей, створюють матеріальні й духовні блага і визначають зростання продуктивності суспільної праці.

4. Кооперація праці - це...

1) процес відокремлення різних видів людської діяльності, що виявляється у спеціалізації працівника на виготовленні одного продукту, окремих його деталей або на виконанні певної трудової операції.

2) фактори (передусім людина), які забезпечують перетворення речовин природи відповідно до потреб людей, створюють матеріальні й духовні блага і визначають зростання продуктивності суспільної праці.

3) суспільна форма розвитку продуктивних сил, змістом якої є відносини (зв'язки,) між людьми у процесі виробництва, обміну, розподілу та споживання матеріальних і духовних благ

4) форма організації праці, виконання робіт, за якої значна кількість людей планомірно і спільно бере участь в одному або різних пов'язаних між собою трудових процесах.

5. Методологія – це...

1) наука, яка вивчає загальні закони про розвиток природи, суспільства та людей.

2) вихідний пункт аналізу економічних явищ – раціональний господарюючий суб'єкт, а об'єктом аналізу є поведінка економічного суб'єкта

3) вчення про сукупність основних принципів, методів пізнання і перетворення дійсності.

4) такий метод, який включає в себе основні закони розвитку суспільства протягом певного періоду часу, і на основі даних робляться певні висновки та гіпотези.

6. Діалектика- це...

1) вчення про сукупність основних принципів, методів пізнання і перетворення дійсності.

2) наука, яка вивчає загальні закони про розвиток природи, суспільства та людей.

3) такий метод, який полягає на висновках від чогось окремого до загального

4) метод заснований від загального до окремого.

7. Гіпотеза - це...

1) метод пізнання, який полягає у висуненні науково-обґрунтованих припущень про можливі зв'язки явищ і процесів.

2) метод, за допомогою котрого порівнюється економічна ефективність різних заходів, технологія виробництва.

3) метод заснований від загального до окремого.

4) метод, на якого покладено завдання вивчати масові явища та процеси і на основі висновків робити відповідні закономірності.

8. Метод порівняння - це...

1) метод, на якого покладено завдання вивчати масові явища та процеси і на основі висновків робити відповідні закономірності.

2) метод, за допомогою котрого порівнюється економічна ефективність різних заходів, технологія виробництва.

3) метод, який використовується при оптимізації в планування виробництва на підприємстві.

4) метод пізнання, який полягає у висуненні науково-обґрунтованих припущень про можливі зв'язки явищ і процесів.

9. Економіко-статистичний метод - це...

1) метод, на якого покладено завдання вивчати масові явища та процеси і на основі висновків робити відповідні закономірності.

2) метод, за допомогою котрого порівнюється економічна ефективність різних заходів, технологія виробництва.

3) метод, який використовується при прогнозуванні і планування виробництва.

4) метод, який використовується при оптимізації в планування виробництва на підприємстві.

10. Інструктивна економіка має справу :

- 1) із питаннями, які містять суджень вартісними судженнями
- 2) зі шляхами досягнення бажаних результатів найефективнішим, прибутковим і прийнятним способом її використовують, визначаючи альтернативні шляхи досягнення мети і методів вибору цих шляхів.
- 3) із питаннями, які не містять суджень вартісного характеру
- 4) немає вірної відповіді

11. Ефективність використання ресурсів – це...

- 1) можливість якнайкраще використовувати ресурси і блага які має суспільство під своїм розпорядження
- 2) недостатність ресурсів, або встановлений ліміт на використання цих ресурсів.
- 3) сукупність специфічних економічних одиниць, які розглядаються так, якби вони становили одну одиницю
- 4) засоби виробництва, які створені людиною і попередніх виробничих процесах

Теми індивідуальних завдань:

1. Економіка як наука та господарча система.
2. Предмет економіки як самостійної області знань.
3. Визначення економічної науки як науки, що вивчає діяльність, зв'язану з виробництвом, розподілом, обміном і споживанням товарів і послуг.
4. Економічні ресурси та фактори. Економічний продукт.

Рекомендована література:

1. Бочан І. О. Основи економічної теорії: інституціональний підхід : навч. посіб. / І. О. Бочан. – К. : Знання, 2012. – 211 с.
2. Джур О.Є. Економіка високотехнологічних підприємств: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. -Дн-ськ: Арт-Прес, 2010. -319 с.

ТЕМА 3.

ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Зміст теоретичної частини заняття:

1. Макро- і мікроекономіка як наука.
2. Суб'єкти та об'єкти мікроекономіки.
3. Макроекономічний підхід до вивчення економіки.
4. Предмет макроекономіки. Об'єкт і суб'єкти макроекономічного аналізу.
5. Методологічні і методичні аспекти макроекономічного аналізу. Макроекономічні моделі та наукові основи їх побудови.

Орієнтований хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями.
2. Перевірка присутності студентів.
3. Опитування та закріплення лекційного матеріалу.
4. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання.

Питання для обговорення:

1. Який рівень господарювання економічна наука визнає мікроекономічним?
2. Яке значення має співвідношення ринкового попиту і ринкової пропозиції для формування мікро-і макроекономічних пропорцій?
3. Що таке природна монополія?
4. Дайте характеристику перевагам підприємницької монополії.
5. Розкрийте особливості реалізації інтересів у ринковій та командно-адміністративній економіці. Який механізм реалізації та поєднання інтересів найбільш ефективний?
6. Які основні рівні економічної системи? На чому ґрунтується механізм їхнього взаємозв'язку?
7. Розкрийте структуру соціально-економічних відносин.
8. Як виникають потреби? Породжуються вони виробничою діяльністю чи їх формує людина?
9. Наведіть приклади застосування вивчення потреб.
10. Які умови необхідні для зростання капіталу?
11. У чому полягає різниця в поділі капіталу на постійний та змінний і основний та оборотний ?

Тестові запитання:

1. Мікроекономіка – це...
 - 1) вивчає прийняття рішень і поведінку окремих економічних одиниць та структур, таких як домашні господарства, фірми,ринки окремих благ тощо
 - 2) цілеспрямована діяльність людини, яка здатна видозмінювати природну речовину, щоб надати їй необхідної для споживання форми.
 - 3) розділ економіки, який вивчає економічні явища, що відображають функціонування економіки як єдиного цілого, зокрема такі як національний дохід, інфляція, безробіття, економічне зростання.
 - 4) особливі здібності окремих людей свідомо йти на ризик, мобілізацію ресурсів, їх організацію у виробничому процесі та творче використання заради отримання прибутку
2. Макроекономіка – це...
 - 1) вивчає прийняття рішень і поведінку окремих економічних одиниць та структур, таких як домашні господарства, фірми,ринки окремих благ тощо
 - 2) розділ економіки, який вивчає економічні явища, що відображають функціонування економіки як єдиного цілого, зокрема такі як національний дохід, інфляція, безробіття, економічне зростання.

3) цілеспрямована діяльність людини, яка здатна видозмінювати природну речовину, щоб надати їй необхідної для споживання форми.

4) особливі здібності окремих людей свідомо йти на ризик, мобілізацію ресурсів, їх організацію у виробничому процесі та творче використання заради отримання прибутку

3. До основних суб'єктів мікросистеми належать:

1) домогосподарства, підприємства, держава

2) домогосподарства, підприємства, ринок

3) підприємства, споживачі, держава

4) домогосподарства, споживачі, ринок

4. До основних суб'єктів мікросистеми не належать:

1) домогосподарства

2) ринок

3) підприємства

4) держава

5. Природні ресурси – це...

1) засоби виробництва, які створені людиною і попередніх виробничих процесах

2) цілеспрямована діяльність людини, яка здатна видозмінювати природну речовину, щоб надати їй необхідної для споживання форми.

3) предмети праці, що не піддавалися обробці, або сили природи, що використовуються у виробничому процесі

4) особливі здібності окремих людей свідомо йти на ризик, мобілізацію ресурсів, їх організацію у виробничому процесі та творче використання заради отримання прибутку

6. У мікросистемі держава розглядається як:

1) група людей, які об'єднують свої доходи, мають спільну власність та разом приймають економічні рішення

2) сукупність органів влади, що є координатором та регулятором економічного життя

3) господарюючі суб'єкти, що займаються виробничим споживанням ресурсів та виробляють товари чи послуги заради отримання прибутку

4) засоби виробництва, які створені людиною і попередніх виробничих процесах

7. Основна характеристика позитивної макроекономіки:

1) виражає світоглядні, ідеологічні принципи, постулати і настанови економічної поведінки, які служать основою для оцінки бажаності тих або інших результатів економічної діяльності

- 2) має на меті пояснення сутності економічних процесів і явищ, що відбуваються, і вироблення рекомендацій з економічної політики на основі аналізу реальних економічних параметр
- 3) формує економічну системи на національному рівні
- 4) економіка з вільним ціноутворенням, в якій панує споживач

8. На ринку продуктів домашні господарства:

- 1) виробляють продукти споживчого призначення і створюють пропозицію цих продуктів
- 2) виступає додатковим суб'єктом економічних відносин і здійснює контроль за потоками ресурсів і продуктів
- 3) формують економічну системи на національному рівні
- 4) формують попит на товари та послуги

9. Кредитний ринок разом з ринком цінних паперів утворюють ...

- 1) ринок цінних папери
- 2) фінансовий ринок
- 3) валютний ринок
- 4) вільний ринок

10. Командно-адміністративна (або планова) економіка - це...

- 1) економічна система, яка поєднує в собі різні форми власності і два механізми макроекономічного регулювання: ринковий і державний
- 2) економіка з жорстким державним регулюванням
- 3) економіка з вільним ціноутворенням, в якій панує споживач.
- 4) немає вірної відповіді.

11. Назвіть основні цілі макроекономічного аналізу:

- 1) проведення власне макроекономічного аналізу
- 2) виявлення загальних закономірностей економічного розвитку на основі аналізу існуючих змін і тенденцій
- 3) побудова формалізованих моделей типової поведінки на основі аналізу прийняття рішень "агрегованими" економічними суб'єктами
- 4) всі відповіді вірні

12. Поведінковий тип функціональних взаємозв'язків виражає:

- 1) типові переваги економічних суб'єктів
- 2) технологічні й організаційно-технічні залежності
- 3) залежності, що впливають із інституціонально встановлених в економіці норм і правил
- 4) поняття, сутність яких дається у визначенні

13. Прикладом поведінкового типу функціональних взаємозв'язків можуть служити:

- 1) виробнича функція, що відбиває зв'язок реального випуску і чинників виробництва
- 2) визначення сукупного попиту, безробіття, кон'юнктурного розриву
- 3) функції споживання або інвестиційного попиту;
- 4) функція податкових надходжень як залежність від розміру встановленої податкової ставки

14. Під капіталом розуміють:

- 1) цілеспрямована діяльність людини, яка здатна видозмінювати природну речовину, щоб надати їй необхідної для споживання форми.
- 2) групи предметів праці, що не піддавалися обробці, або сили природи, що використовуються у виробничому процесі
- 3) особливі здібності окремих людей свідомо йти на ризик, мобілізацію ресурсів, їх організацію у виробничому процесі та творче використання заради отримання прибутку
- 4) усі засоби виробництва, які створені людиною і попередніх виробничих процесах

15. До природних ресурсів належать:

- 1) усі засоби виробництва, які створені людиною і попередніх виробничих процесах
- 2) групи предметів праці, що не піддавалися обробці, або сили природи, що використовуються у виробничому процесі
- 3) цілеспрямована діяльність людини, яка здатна видозмінювати природну речовину, щоб надати їй необхідної для споживання форми.
- 4) особливі здібності окремих людей свідомо йти на ризик, мобілізацію ресурсів, їх організацію у виробничому процесі та творче використання заради отримання прибутку

16. Ринкової економіка основана на...

- 1) приватній формі власності на економічних ресурсах й використанням ринкового механізму для регулювання економіки.
- 2) суспільній (державній) власності, а регулювання економічних процесів здійснюється за допомогою централізованого державного планування.
- 3) економіці з вільним ціноутворенням, в якій панує споживач
- 4) економіці з вільним ціноутворенням, в якій панує споживач

17. Якого типу функціонального взаємозв'язку не існує при побудові макроекономічної моделі?

- 1) дефініційного
- 2) технологічного
- 3) ринкової
- 4) поведінкової

18. Технологічний тип функціональних взаємозв'язків виражає:

- 1) поняття, сутність яких дається у визначенні
- 2) залежності, що впливають із інституціонально встановлених в економіці норм і правил
- 3) типові переваги економічних суб'єктів
- 4) технологічні й організаційно-технічні залежності

Теми індивідуальних завдань:

1. Історія розвитку мікроекономічного та макроекономічного аналізу.
2. Макроекономіка як наука.
3. Внесок вчених-економістів у розвиток макроекономічної науки.
4. Моделі змішаної економіки: їх переваги та недоліки.

Рекомендована література:

1. Донець Л.І. Основи підприємництва / Навчальний посібник. / Л.І. Донець, Н.Г. Романенко – К.: Центр навчальної літератури, 2011. – 320 с.
2. Хомяков В.І. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посібник / В.І. Хомяков, В.М. Белінська, О.В. Федоренко. – К.: Кондор, 2011. – 432 с.

ТЕМА 4.

СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Зміст теоретичної частини заняття:

1. Суть ринку, передумови виникнення та моделі ринкової економіки
2. Ринок, його функція та структура
3. Механізм функціонування ринкової економіки
4. Конкуренція у ринковій економіці

Орієнтований хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями.
2. Перевірка присутності студентів.
3. Опитування та закріплення лекційного матеріалу.
4. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання.

Питання для обговорення:

1. Чим визначаються різні якісні стани кон'юнктури ринку, і як вони змінюються?
2. Яка роль ціни рівноваги у формуванні економічних зв'язків виробника (продавця) і споживача (покупця)?
3. У чому полягають переваги і недоліки монопольної організації ринку порівняно з організацією типу досконалої конкуренції?
4. З якими економічними процесами пов'язане формування олігополістичної структури ринку?

5. Яке значення має конкуренція у розвитку сучасного ринкового господарства?
6. Охарактеризуйте роль держави в регулюванні ринкова конкурентних відносин.
7. Як ринковий попит пов'язаний з суспільними потребами?
8. Розкрийте характер взаємозв'язку ринкової пропозиції та суспільного виробництва.
9. Дайте характеристику закону попиту.
10. Проаналізуйте ефекти доходу та заміщення.

Тестові запитання:

1. Ринкова економіка — це...
 - 1) сфера взаємовідносин та зв'язку усіх елементів товарного виробництва
 - 2) економічна система господарювання, при якій усі блага і послуги виробляються як товари для обміну на основі купівлі-продажу робочої сили і найманої праці.
 - 3) сфера прояву та відтворення товарного виробництва, яка ґрунтується на балансі попиту і пропозиції
 - 4) залежності, що впливають із інституціонально встановлених в економіці норм і правил
2. Опишіть основні риси ринку:
 - 1) вільний вибір постачальників сировини і покупців продукції;
 - 2) конкуренція;
 - 3) орієнтований на покупця ринок
 - 4) всі відповіді вірні
3. Загальне товарне виробництво – це...
 - 1) економічна система господарювання, при якій усі блага і послуги виробляються як товари для обміну на основі купівлі-продажу робочої сили і найманої праці.
 - 2) сфера взаємовідносин та зв'язку усіх елементів товарного виробництва
 - 3) сфера прояву та відтворення товарного виробництва, яка ґрунтується на балансі попиту і пропозиції
 - 4) залежності, що впливають із інституціонально встановлених в економіці норм і правил
4. Якої економічної системи не існує?
 - 1) командна економіка
 - 2) конкурентна економіка
 - 3) ринкова економіка
 - 4) традиційна система
5. Основні риси командної економіки:

- 1) процес еволюції економічних відносин людей з приводу виробництва, обміну, розподілу і споживання продуктів праці і ресурсів, які поступають в індивідуальне і виробниче споживання
- 2) характерна для малорозвинених країн, базуються на традиціях і звичаях
- 3) всі рішення основних економічних проблем приймає держава
- 4) сучасна ринкова економіка, яка є поєднанням форм підприємництва та державного втручання

6. До характерних принципів ринкової економіки відносяться:

- 1) свобода економічної діяльності;
- 2) конкуренція виробників;
- 3) відкритість економіки;
- 4) всі відповіді вірні

7. Якої не існує моделі ринкової економіки?

- 1) японська
- 2) Китайська
- 3) американська
- 4) шведська

8. Фінансовий ринок поділяється на:

- 1) ринок валюти та ринок цінних паперів
- 2) ринок золота
- 3) ринок інвестицій та ринок грошей
- 4) всі відповіді вірні

9. З точки зору територіальних меж ринок може бути:

- 1) регіональний
- 2) світовий
- 3) місцевий
- 4) всі відповіді вірні

10. Ціноутворююча функція забезпечує:

- 1) безперервність процесу суспільного, формування цілісної національної економічної системи та її зв'язку з іншими національними економіками в масштабі світового ринку
- 2) остаточне визначення вартості товарів і послуг та їх реалізацію, перетворення продукту праці на товар
- 3) заохочення виробників товарів і послуг знижувати індивідуальні витрати порівняно із суспільно необхідними, підвищення суспільної корисності товарів і послуг, їх якості та споживчих властивостей
- 4) постійну наявності таких ринкових сигналів, як ціни, ставки за кредит тощо, з допомогою яких можна оперативно вносити зміни у плани господарської діяльності

11. Особливості шведської моделі:

- 1) високий ступень розвитку планування і координації діяльності уряду і приватного сектора економіки
- 2) держава відіграє важливу роль лише в розробці і підтримці правил економічної гри, вона всебічно підтримує вільне підприємництво, а також розвиток освіти і культури.
- 3) енергійне втручання держави в забезпечення економічної стабільності і перерозподіл доходів.
- 4) система економічних відносин, пов'язаних з обміном товарів та послуг на основі широкого використання різноманітних форм власності

12. Монополізований ринок — це...

- 1) ринок, на якому один-два виробники або продавці можуть зосередити у своїх руках усю або переважну масу виробленої продукції, всю сукупність товарів певного виду і диктувати ціни
- 2) ринок, на якому кілька продавців певних товарів чи послуг можуть домовлятися між собою щодо поділу ринків збуту і впливати на рівень цін
- 3) сукупність окремих ринків у межах національної економіки або внутрішнього ринку, а також світового ринку та його окремих регіонів і взаємодія між ними
- 4) немає вірної відповіді.

13. Грошовий ринок поділяється на:

- 1) обліковий та міжбанківський
- 2) довготермінові позички та цінні папери
- 3) страхові компанії та банки
- 4) довготермінові кредити і цінні папери

14. Основні ланки (важелі) ринку робочої сили:

- 1) попит
- 2) пропозиція
- 3) заробітна плата
- 4) всі відповіді вірні

15. Дефіцитний ринок робочої сили формуються коли:

- 1) пропозиція перевищує попит робочої сили
- 2) пропозиція робочої сили недостатня порівняно з попитом
- 3) попит робочої сили і пропозиція збігаються
- 4) немає вірної відповіді

16. За ознакою розмежування послуги поділяють на :

- 1) транспортні та купівельні
- 2) матеріальні та нематеріальні
- 3) страхові та мистецькі
- 4) немає вірної відповіді

17. Собівартість товару – це...

- 1) здатність товару задовольняти ті чи інші потреби людей, іншими словами – це корисність даного товару.
- 2) пропорція або співвідношення, у якому один товар міняється на інший
- 3) кількісна міра товару, яка відбиває затрати природних, трудових та інших ресурсів на виготовлення даного товару.
- 4) продукт виробництва чи діяльності людини, створений для задоволення потреб споживачів через обмін.

18. Конкуренція - це..

- 1) економічна боротьба між підприємствами різних галузей за одержання більшого прибутку.
- 2) суперництво між суб'єктами ринкової економіки за найкращі умови виробництва, вигідну позицію на ринку тощо
- 3) економічна боротьба виробників різних країн на світовому ринку
- 4) суперництво між підприємцями, які виробляють і реалізують однаковий продукт або продукт-замінник

19. Нецінова конкуренція ґрунтується на:

- 1) маневруванні цінами з метою більш вигідного використання ринкової кон'юнктури.
- 2) технічному шпигунстві, переманюванні фахівців-професіоналів, підкуп працівників підприємства-конкурента, неправдиву рекламу тощо.
- 3) суперництві, при якому дотримуються правових та етичних норм взаємовідносин з партнерами.
- 4) технічних перевагах, вищій якості та більшій надійності товару, ефективніших методах збуту, використанні різних форм маркетингової комунікації, поліпшенні умов оплати тощо.

20. За методами ведення конкурентної боротьби розрізняють:

- 1) цінову конкуренцію
- 2) добросовісну конкуренцію
- 3) нецінову конкуренцію
- 4) всі відповіді вірні

Теми індивідуальних завдань:

1. Ринкова економіка та її фінансові механізми.
2. Сутність і основні принципи ринкової економіки.
3. Розкрийте сутність ринкової інфраструктури та її соціальну роль.
4. Конкуренція як категорія ринкової економіки.

Рекомендована література:

1. Економіка підприємства: навчальний посібник для вищої школи. - Львів: Новий Світ - 2000, 2012. - 439 с.

2. Кулішов В.В. Основи ринкової економіки: підручник // В.В. Кулішов, О.С. Падалка, М.В. Вачевський та інші – Львів: «Магнолія 2006» , 2013.– 472 с.

ТЕМА 5. **РОЛЬ ДЕРЖАВИ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ ТА ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

Зміст теоретичної частини заняття:

1. Необхідність державного регулювання економіки країни.
2. Умови та передумови державного втручання.
3. Механізм державного впливу на підприємницьку діяльність.

Орієнтований хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями.
2. Перевірка присутності студентів.
3. Опитування та закріплення лекційного матеріалу.
4. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання.

Питання для обговорення:

1. Які функції покладаються на державу?
2. Які можуть бути умови для втручання держави в економіку?
3. Які Вам відомі негативні передумови втручання держави в економіку?
4. Безробіття позитивно чи негативно пливає на діяльність держави?
5. Які Вам відомі механізми державного впливу на підприємницьку діяльність?
6. Які існують види інфляції?
7. Яка різниця між економічними та адміністративними методами впливу держави на підприємницьку діяльність?
8. В яких областях найдоцільніше використовувати адміністративні методи впливу держави на підприємницьку діяльність?

Тестові запитання:

1. Які на державу покладені основні функції?
 - 1) стабілізація економіки
 - 2) забезпечення належного правопорядку в країні та її національної безпеки
 - 3) захист конкуренції.
 - 4) усі відповіді вірні
2. До економічних методів впливу держави на підприємницьку діяльність відносять:
 - 1) податки та ціноутворення
 - 2) соціальна політика та зовнішньоекономічна діяльність

- 3) перерозподіл прибутків і ресурсів
- 4) вірна відповідь 1 та 3

3. Під фіскальною політикою держави розуміється:

- 1) регулювання державним бюджетом та оподаткуванням
- 2) складова частина загальної науково-технічної політики держави
- 3) особливий вид підприємницької діяльності, яка здійснюється в рамках держсектора і пов'язана з участю держпідприємств у виробництві і збуті товарів та послуг
- 4) цілеспрямоване управління державою банківським відсотком, грошовою масою і кредитами

4. Підприємство як суб'єкт ринкової економіки:

- 1) самостійно вирішує усі питання забезпечення ресурсами;
- 2) погоджує з органами влади ціни на придбання ресурсів;
- 3) погоджує з відповідальними органами країни напрями використання прибутку;
- 4) затверджує у відповідальних органах норми витрат ресурсів на одиницю продукції.

5. За міжгалузевою структурою підприємства розділяють на:

- 1) промислові, сільськогосподарські та будівельної індустрії;
- 2) вузькоспеціалізовані, багатопрофільні та комбіновані;
- 3) приватні, державні, колективні;
- 4) маленькі, середні, великі.

6. Учасники якого з перерахованих нижче видів об'єднань знаходяться в повній фінансовій залежності від одного або групи підприємців:

- 1) корпорації;
- 2) асоціації;
- 3) концерни;
- 4) синдикати.

7. Процес забезпечення підприємства необхідними ресурсами, вихід підприємства на ринки чинників виробництва як споживача - це:

- 1) підприємництво;
- 2) вивчення ринку засобів виробництва;
- 3) закупівля;
- 4) маркетинг.

8. Діяльність підприємства, спрямована на дослідження ринку продукції, яка випускається, просування його на ринку і створення умов реалізації є:

- 1) результатом діяльності підприємства;
- 2) критерієм вибору організаційно-правової форми підприємства;
- 3) специфічною рисою діяльності великих підприємств;

4) збутом.

9. Основною ознакою відмінності господарських товариств є:

- 1) особливості формування майна;
- 2) міра майнової відповідальності;
- 3) особливості оподаткування;
- 4) непередбачений термін функціонування.

10. Рівень відповідальності підприємств за результати своєї діяльності в ринковій економіці характеризується:

- 1) повною відповідальністю, аж до особистого майна;
- 2) розподілом відповідальності між підприємством і державою;
- 3) мінімальним ризиком господарської діяльності;
- 4) солідарною відповідальністю.

11. Критерієм оцінки ефективності господарської і фінансової діяльності підприємств в ринковій економіці є:

- 1) міра виконання планових завдань;
- 2) рівень рентабельності капіталу;
- 3) міра досягнення конкурентної переваги;
- 4) рівень продуктивності праці.

12. Що є основною метою діяльності підприємства ?

- 1) раціональне використання землі;
- 2) оновлення і модернізація устаткування;
- 3) одержання максимального прибутку;
- 4) виробництво якісної продукції.

Теми індивідуальних завдань:

1. Інфляція: сутність, форми і причини.
2. Вплив державного дефіциту на стабільність економіки.
3. Амортизаційна політика держави.
4. Інвестиційна політика України.

Рекомендована література:

1. Фінанси підприємств : підручник / А. М. Поддєрьогін, М.Д.Білик, Л.Д.Буряк та ін. : кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М.Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2012. – 546 с.
2. Шило В. П. Фінанси підприємств : теорет.-практ. посіб. / В. П. Шило, С. Б. Ільїна, С.С.Боровська, В.В.Барабанові. – К. : ВД „Професіонал”, 2012. – 288 с.

ТЕМА 6.

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВ І ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Зміст теоретичної частини заняття:

1. Основні поняття та концепції підприємства
2. Функції підприємства та його служб
3. Підприємництво як сучасна форма господарювання
4. Види підприємства та підприємницької діяльності
5. Роль і значення підприємництва в економіці

Орієнтований хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями.
2. Перевірка присутності студентів.
3. Опитування та закріплення лекційного матеріалу.
4. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання.

Питання для обговорення:

1. Як створюються умови для утвердження ринкової моделі діяльності підприємства?
2. Що розуміють під рівнем господарювання і якими показниками його визначають?
3. У чому полягає сутність кон'юнктурного циклу індивідуального відтворення підприємств?
4. Які особливості малого бізнесу і в чому його перевага й вади перед іншими формами господарювання?
6. Дайте визначення партнерству.
7. Хто ухвалює рішення про банкрутство одноосібної фірми?
8. Дайте характеристику перевагам корпорації.
9. Назвіть основне завдання підприємця.
10. Чим визначається господарська діяльність та чим вона відрізняється від будь-якої іншої діяльності людського суспільства чи людини?
11. Які форми об'єднань господарської діяльності підприємств досліджує сучасна економічна наука?
12. Перелічіть складові економічного середовища діяльності підприємства в умовах ринкового господарювання.

Тестові запитання:

1. Економічна єдність підприємства полягає:
 - 1) в наявності постійного трудового колективу, організаційної структури й апарату управління, організаційних та управлінських регламентів, інформаційної бази
 - 2) в єдності всіх структурних підрозділів підприємства, включених у єдиний процес виготовлення продукції або окремих частин готового виробу

- 3) в єдності методів господарювання, системи обліку та звітності, оцінки діяльності структурних підрозділів
- 4) немає вірної відповіді

2. Як розглядає підприємство неокласична концепція ?

- 1) як цілісний об'єкт, що перетворює вихідні ресурси в продукцію та залучає ці ресурси у виробництво
- 2) як організацію, що створюється людьми для більш ефективного використання їх можливостей
- 3) як взаємовідносини між власниками та менеджерами підприємства
- 4) як відносно стійку, цілісну соціально-економічну систему, котра об'єднує в часі та просторі процеси виробництва, реалізації продукції, відтворення ресурсів

3. Головною економічною функцією підприємства є:

- 1) виготовлення продукції
- 2) залучення коштів для виробництва продукції та функціонування підприємства
- 3) задоволення потреб споживачів у товарах або послугах
- 4) забезпечення координацію дій працівників, належне управління персоналом та контроль за результатами праці

4. До технічної функції підприємства відносять:

- 1) залучення коштів для виробництва продукції та функціонування підприємства
- 2) задоволення потреб споживачів у товарах або послугах
- 3) забезпечення координацію дій працівників, належне управління персоналом та контроль за результатами праці
- 4) виготовлення продукції

5. Товариство –це...

- 1) учасники здійснюють статутну діяльність у межах однієї фірми та несуть необмежену відповідальність за спільні борги
- 2) організація, що складається з одного або кількох учасників
- 3) угода учасників про об'єднання їхнього майна та особистої участі в його діяльності
- 4) організаційно оформлене добровільне співробітництво фізичних та юридичних осіб створюється для досягнення спільної комерційної мети і ґрунтується на особистій участі в його діяльності кожного члена товариства

6. Товариство з обмеженою відповідальністю – це...

- 1) учасники здійснюють статутну діяльність у межах однієї фірми та несуть необмежену відповідальність за спільні борги
- 2) організація, що складається з одного або кількох учасників

- 3) угода учасників про об'єднання їхнього майна та особистої участі в його діяльності
- 4) форма спільної діяльності, яка передбачає наявність статутного капіталу, розділеного на частки, розмір яких визначається засновницькими документами

7. Кооператив - це...

- 1) громадян, які добровільно об'єдналися для спільної господарської діяльності на основі їм на правах власності орендованого або наданого в безоплатне користування майна, самостійності, самоврядування і самофінансування.
- 2) об'єднання підприємств, яке створюється з метою захисту їхніх конкретних інтересів
- 3) найбільш поширена форма об'єднань, учасники якої мають обмежену самостійність, єдину власність, єдину систему управління та контролю
- 4) господарська одиниця, яка самостійно здійснює підприємницьку та іншу діяльність на основі строкового платного володіння і користування майном, переданим в оренду орендареві за договором

8. Концерн – це...

- 1) об'єднання підприємств, яке створюється з метою захисту їхніх конкретних інтересів
- 2) компанія-власник, статутний капітал якої утворюють контрольні пакети акцій підприємств, що входять до неї
- 3) найбільш поширена форма об'єднань, учасники якої мають обмежену самостійність, єдину власність, єдину систему управління та контролю
- 4) угода учасників про об'єднання їхнього майна та особистої участі в його діяльності

9. Корпорація – це...

- 1) компанія-власник, статутний капітал якої утворюють контрольні пакети акцій підприємств, що входять до неї
- 2) найбільш поширена форма об'єднань, учасники якої мають обмежену самостійність, єдину власність, єдину систему управління та контролю
- 3) угода учасників про об'єднання їхнього майна та особистої участі в його діяльності
- 4) об'єднання підприємств, яке створюється з метою захисту їхніх конкретних інтересів

10. Які існують три види підприємницької діяльності?

- 1) комерційна
- 2) виробнича
- 3) фінансова
- 4) всі відповіді вірні

11. Фінансової діяльності передбачає:

- 1) визначення виду виробничої діяльності та номенклатури асортименту продукції, яку буде виробляти підприємець
- 2) визначення виду виробничої діяльності та номенклатури асортименту продукції, яку буде виробляти підприємець
- 3) процес господарювання з купівлі-продажу грошей, валюти, цінних паперів та обслуговування розрахункових операцій при кругообігу ресурсів
- 4) основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, що не є інвестиційною або фінансовою діяльністю

Теми індивідуальних завдань:

1. Поняття «підприємство», його мета, функції та основні ознаки.
2. Розкрийте економічну сутність підприємства.
3. Підприємство в системі ринкових відносин.
4. Ефективність та конкурентоспроможність підприємства.

Рекомендована література:

1. Гой І.В., Смелянська Т.П. Основи підприємницької діяльності. Навчально-методичний посібник. / І.В. Гой, Т.П. Смелянська. – Хмельницький, 2012. – 245 с.
2. Тюріна Н.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник. / Н.М Тюріна, Карвацка.- К.: Центр учбової літератури, 2013. - 408с.

ТЕМА 7.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ

Зміст теоретичної частини заняття:

1. Сутність фінансів підприємств та характеристика суб'єктів підприємницької діяльності.
2. Фінансові ресурси підприємства: джерела формування та напрями використання.
3. Необоротні активи та їх економічна характеристика.
4. Амортизація основних засобів та методи її нарахування.
5. Оборотні активи підприємства.
6. Формування фінансових результатів підприємства.

Орієнтований хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями.
2. Перевірка присутності студентів.
3. Опитування та закріплення лекційного матеріалу.
4. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання.

Питання для обговорення:

1. Які Вам відомі господарські товариства?
2. Яка різниця між акціонерним товариством і товариством з обмеженою відповідальністю,
2. За якими ознаками класифікація основних засобів.
3. До основних засобів належать
4. Яка різниця між первісною та залишковою вартістю?
5. Як Ви розумієте, що таке оборотні активи?
6. За принципами організації оборотні активи можуть бути:
7. Які фактори впливають на прибуток у промисловості?
8. Що відносять до внутрішніх джерел фінансових ресурсів?
9. З яких елементів складається загальна сума фінансових ресурсів на підприємстві?
10. З чого складається фінансовий результат підприємства?

Тестові запитання:

1. Статутний капітал – це...
 - 1) сукупність активів підприємства, які багаторазово беруть участь у процесі його господарської діяльності
 - 2) сума коштів, спрямованих в основні та оборотні засоби підприємства
 - 3) виділені підприємству або залучені ним, фінансові ресурси у вигляді грошових коштів, вкладень у майно, матеріальні цінності та інші
 - 4) активи, які підприємство утримує більше одного року з метою збільшення прибутку
2. За функціональним призначенням основні засоби поділяються на:
 - 1) власні й орендовані
 - 2) діючі, недіючі та запасні
 - 3) виробничі та невиробничі
 - 4) будівлі, машини та обладнання, транспортні засоби, інструменти і приладдя
3. За використанням основні засоби поділяються на:
 - 1) виробничі та невиробничі
 - 2) будівлі, машини та обладнання, транспортні засоби, інструменти і приладдя
 - 3) власні й орендовані
 - 4) діючі, недіючі та запасні
4. Залишкова вартість основних засобів — це...
 - 1) сума витрат, які мають бути понесені для їх відтворення в даний момент
 - 2) зменшена на суму нарахованого зносу, тобто та частина вартості основних засобів, що перенесена на готовий продукт
 - 3) сукупність витрат, пов'язаних з придбанням, супроводженням об'єктів основних засобів, включаючи купівельну ціну, ціну доставки, монтажу та інших витрат, пов'язаних із доведенням основних засобів до робочого стану (без ПДВ)

4) активи, які підприємство утримує більше одного року з метою збільшення прибутку, зростання вартості капіталу

5. Оборотні активи — це...

1) активи у формі предметів праці, які можуть бути перетворені у грошові кошти протягом одного календарного року або одного виробничого циклу

2) активи, які підприємство утримує більше одного року з метою збільшення прибутку

3) сума коштів, спрямованих в основні та оборотні засоби підприємства

4) активи, які підприємство утримує більше одного року з метою збільшення прибутку, зростання вартості капіталу

6. За функціональним призначенням оборотні активи поділяються на:

1) нормовані та ненормовані

2) виробничі фонди та фонди обігу

3) високоліквідні, середньоліквідні та низьколіквідні

4) власні, позикові і залучені

7. За ступенем ліквідності та ризику вкладення оборотні активи можуть бути:

1) високоліквідні та середньоліквідні

2) власні, позикові і залучені

3) виробничі фонди та фонди обігу

4) високоліквідні, середньоліквідні та низьколіквідні

8. Сировина, матеріали, купівельні напівфабрикати, допоміжні матеріали, тара, запасні частини, малоцінні та швидкозношувані предмети відносять до:

1) фонду обігу

2) нормованих оборотних активів

3) оборотних виробничих фондів

4) ненормованих оборотних активів

9. Готова продукція на складі, готова продукція відвантажена, грошові кошти та їх еквіваленти у національних та іноземних валютах відносять до:

1) нормованих оборотних активів

2) оборотних виробничих фондів

3) ненормованих оборотних активів

4) фонду обігу

10. Продукція відвантажена, кошти в рахунках тощо відносять до:

1) оборотних виробничих фондів

2) нормованих оборотних активів

3) фонду обігу

4) ненормованих оборотних активів

11. До власних оборотних активів відносять:

- 1) грошові кошти підприємства, якими покриваються мінімальні розміри оборотних активів у формі запасів і витрат, необхідних для забезпечення безперервного процесу виробництва і реалізації продукції
- 2) грошові кошти, які підприємства отримують у формі банківських кредитів для створення сезонних запасів матеріальних цінностей та покриття тимчасових виробничих витрат
- 3) грошові кошти, які не надаються підприємству у позичку на термін до одного року з оформленням боргового зобов'язання, та грошові кошти, які не належать підприємству, але внаслідок діючої системи розрахунків тимчасово перебувають у його обігу
- 4) вкладення оборотних коштів у виробничі запаси, незавершене виробництво, витрати майбутніх періодів, невідвантажена готова продукція

12. До високоліквідних оборотних активів відносять:

- 1) грошові кошти в касі та на поточних і валютних рахунках, а також вкладені у цінні папери
- 2) вкладення оборотних коштів у виробничі запаси, незавершене виробництво, витрати майбутніх періодів, невідвантажена готова продукція
- 3) товари відвантажені та дебіторська заборгованість
- 4) оборотні активи, які не можна або надзвичайно важко точно встановити або зафіксувати у формі нормативу чи планового обсягу

13. В залежності від рівня, на якому проходить формування і використання фінансових ресурсів, їх поділяють на:

- 1) внутрішні, зовнішні
- 2) власні, позичені
- 3) власні, позичені, залучені
- 4) централізовані, децентралізовані

14. За методами мобілізації у складі децентралізованих розрізняють фінансові ресурси:

- 1) власні, позичені
- 2) податкові надходження, позичкові кошти
- 3) власні, надходження від державного майна
- 4) податкові надходження, державний кредит, надходження від державного майна

15. До напрямків використання фінансових ресурсів підприємств належить:

- 1) утримання соціально-культурних установ: лікувальних, освітніх, культурних та ін.
- 2) фінансування міжнародної діяльності
- 3) розширене відтворення і розвиток підприємств
- 4) закупівля озброєння та військової техніки

Теми індивідуальних завдань:

1. Статут підприємства його основні положення.
2. Визнання та класифікація необоротних активів.
3. Основні засоби підприємства, їх класифікація.
4. Склад та структура фінансових ресурсів підприємства.

Рекомендована література:

1. Довбенко В. І. Потенціал і розвиток підприємства: навчальний посібник / В. І. Довбенко, В. М. Мельник. - Львів : Львівська політехніка, 2010. - 232 с.
2. Коваленко Д. І. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика: навчальний посібник / Д.І. Коваленко, В.В. Венгер. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 578 с.

ТЕМА 8.

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Зміст теоретичної частини заняття:

1. Ресурсний потенціал підприємства.
2. Матеріально-технічне забезпечення підприємства.
3. Основні фонди підприємства.
4. Оборотні фонди підприємства.
5. Нематеріальні ресурси та активи.
6. Трудові ресурси та стимулювання праці робітників.
7. Технічний прогрес та розвиток підприємства.

Орієнтований хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями.
2. Перевірка присутності студентів.
3. Опитування та закріплення лекційного матеріалу.
4. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання.

Питання для обговорення:

1. Якими критеріями характеризується ресурсний потенціал підприємства?
2. Які Вам відомі види ресурсів підприємства?
3. Основні функції матеріально-технічного забезпечення підприємства.
4. Які фактори впливають на визначення потреби в матеріальних ресурсах?
5. Яка існує класифікація основних фондів?
6. Яка різниця між відновленою та повною вартістю основних фондів?
7. Що відносять до оборотних фонди підприємства?
8. Якими методами нормують оборотні фонди?
9. Які об'єкти відносяться до нематеріальних ресурсів підприємства?

10. Назвіть основні цілі кадрової політики?

11. Як технічний прогрес впливає на розвиток підприємства?

Тестові запитання:

1. Ресурсний потенціал підприємства – це...

- 1) сукупність матеріальних, нематеріальних, трудових, фінансових ресурсів, включаючи здатність робітників підприємства ефективно використовувати названі ресурси для виконання місії, досягнення поточних та стратегічних цілей підприємства
- 2) сукупні можливості працівників підприємства активно чи пасивно брати участь у виробничому процесі в рамках конкретної організаційної структури виходячи з матеріально-технічних, технологічних та інших параметрів
- 3) індивідуальні інтелектуальні, психологічні, фізіологічні, освітньо-кваліфікаційні та інші можливості особистості, які використовуються чи можуть бути використані для трудової діяльності
- 4) можливості окремих категорій персоналу підприємства щодо ефективної організації та управління виробничо-комерційними процесами підприємства

2. Які вам відомі види ефектів?

- 1) соціальні та регіональні
- 2) економічний та соціальний
- 3) фінансові та регіональні
- 4) економічні та фінансові

3. Показниками економічного ефекту підприємства можуть бути:

- 1) товарообіг
- 2) прискорення оборотності обіжних коштів
- 3) валовий дохід
- 4) всі відповіді вірні

4. Соціальний ефект підприємства – це...

- 1) можливості окремих категорій персоналу підприємства щодо ефективної організації та управління виробничо-комерційними процесами підприємства
- 2) середня вартість матеріальних витрат за період, який досліджується
- 3) персоніфікована робоча сила, розглянута в сукупності своїх якісних характеристик
- 4) результати діяльності, які безпосередньо забезпечують формування необхідного стилю життя

5. До трудового потенціалу за рівнем агрегованості оцінок відносять:

- 1) груповий трудовий потенціал
- 2) трудовий потенціал працівника
- 3) трудовий потенціал підприємства
- 4) всі відповіді вірні

6. До трудового потенціалу за спектром охоплення можливостей відносять:

- 1) груповий та колективний трудовий потенціал
- 2) груповий та індивідуальний трудовий потенціал
- 3) індивідуальний та колективний трудовий потенціал
- 4) немає вірної відповіді

7. До трудового потенціалу за характером участі у виробничо- господарському процесі відносять:

- 1) потенціал технологічного персоналу та управлінський потенціал
- 2) трудовий потенціал підприємства та трудовий потенціал працівника
- 3) індивідуальний та колективний трудовий потенціал
- 4) підприємницький трудовий потенціал та продуктивний трудовий потенціал

8. До трудового потенціалу за місцем у соціально- економічній системі підприємства відносять:

- 1) структуро-формуєчий трудовий потенціал
- 2) продуктивний трудовий потенціал
- 3) підприємницький трудовий потенціал
- 4) всі відповіді вірні

9. Матеріально-технічне забезпечення – це...

- 1) частина виробничих фондів у вигляді певної сукупності предметів праці, елементи яких цілком споживаються в кожному виробничому циклі, змінюють або повністю втрачають натуральну форму і переносять всю свою вартість на вартість продукції, що виробляється
- 2) розподіл основних фондів за видами, відображений у відсотках від їх загальної вартості по підприємству, галузі або житлово-комунальному господарству в цілому
- 3) вид комерційної діяльності щодо забезпечення ресурсами процесу виробництва, здійснюваної, як правило, до початку виробництва
- 4) сукупність засобів праці, які мають вартість і функціонують у виробництві тривалий час у своїй незмінній споживчій формі, а їхня вартість переноситься на вартість продукції, що виробляється, частинами в міру спрацювання

10. Яка Вам відома класифікація основних фондів?

- 1) за призначенням та за ступенем участі у виробничому процесі
- 2) за ознакою подібності їхнього функціонального призначення та натурально-речового складу
- 3) по групах для встановлення норм амортизаційних відрахувань
- 4) усі відповіді вірні

11. За ступенем участі у виробничому процесі основні форми поділяються на:

- 1) активні та пасивні
- 2) машини та устаткування

- 3) виробничі та невиробничі
- 4) виробничий інвентар та приладдя

12. За призначенням (у сфері використання) основні форми поділяються на:

- 1) машини для автоматичного оброблення інформації
- 2) виробничі та невиробничі
- 3) активні та пасивні
- 4) будівлі та споруди

13. За ознакою подібності їхнього функціонального призначення та натурально-речового складу розподіляються на:

- 1) машини та устаткування
- 2) будівлі та споруди
- 3) виробничий інвентар та приладдя
- 4) всі відповіді вірні

14. Оборотні фонди підприємства поділяються на:

- 1) виробничі запаси, незавершене виробництво та витрати майбутніх періодів
- 2) об'єкти промислової власності та об'єкти, що охороняються авторськими правами
- 3) виробничі запаси, об'єкти промислової власності та витрати майбутніх періодів
- 4) виробничі запаси, нематеріальні активи, незавершене виробництво

15. Трудові ресурси можуть бути:

- 1) економічні та соціальні
- 2) потенційні та минулі
- 3) реальним та потенційні
- 4) реальні та економічні

16. Людські ресурси – це...

- 1) сукупність постійних працівників, що отримали необхідну професійну підготовку та мають досвід практичної діяльності
- 2) персонал, безпосередньо зайнятий у процесі створення матеріальних цінностей, а також зайнятий ремонтом, переміщенням вантажів, перевезенням пасажирів, наданням матеріальних послуг
- 3) частина працездатного населення, що за своїми віковими, фізичними, освітніми даними відповідає певній сфері діяльності
- 4) специфічний і найважливіший з усіх видів економічних ресурсів підприємства

17. Трудові ресурси – це...

- 1) частина працездатного населення, що за своїми віковими, фізичними, освітніми даними відповідає певній сфері діяльності

- 2) специфічний і найважливіший з усіх видів економічних ресурсів підприємства
- 3) сукупність постійних працівників, що отримали необхідну професійну підготовку та мають досвід практичної діяльності
- 4) працівники, що здійснюють підготовку і оформлення документації, господарське обслуговування, облік і контроль

18. Інноваційна політика що реагує на зміни чи дії конкурентів називається?

- 1) реактивна
- 2) проактивна
- 3) організаційна
- 4) інформаційна

Теми індивідуальних завдань:

1. Ресурсний потенціал підприємства: характеристика трудових ресурсів.
2. Система матеріально-технічного забезпечення в Україні.
3. Промисловий зразок як об'єкт інтелектуальної власності.
4. Поняття та склад трудових ресурсів.

Рекомендована література:

1. Іванюта П.В., Лугівська О.П. Управління ресурсами та витратами: Навч. посіб. / За ред. д.е.н., проф. Іванюти С.М. — К.: Центр навчальної літератури, 2010.
2. Довгаль, Н. С. Методичні основи оцінки ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства / Н. С. Довгаль // Науково-технічна інформація. - 2008. - № 4. - С. 55-57
3. Качуровський, В. Є. Ресурсний потенціал підприємства: структура та ефективність використання / В. Є. Качуровський, В. П. Чайковська // Регіональна бізнес-економіка та управління. - 2007. - № 4. - С. 123-129

ТЕМА 9.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Зміст теоретичної частини заняття:

1. Поточні витрати підприємства.
2. Собівартість продукції (послуг).
- 3 Ціни та ціноутворення на підприємствах.
4. Фінансові результати діяльності підприємства.

Орієнтований хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями.
2. Перевірка присутності студентів.

3. Опитування та закріплення лекційного матеріалу.
4. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання.

Питання для обговорення:

1. Які Вам відомі витрати?
2. Яка існує класифікація витрат?
3. Чим відрізняються прямі від непрямих витрат?
4. Дайте характеристику собівартості продукції?
5. Які витрати включають в собівартість продукції?
6. Які функції виконують ціни?
7. Які фактори впливають на встановлення ціни?
8. Які існують види цін та їх встановлення?
9. Яка різниця між доходом та прибутком підприємства?
10. Дайте характеристику валового прибутку?

Тестові запитання:

1. Усі витрати підприємства під час планування поділять на:
 - 1) постійні витрати та змінні витрати
 - 2) прямі витрати та непрямі витрати
 - 3) одночасні та поточні
 - 4) продуктивні та непродуктивні
2. Як здійснюються одночасні витрати?
 - 1) з виробництвом і реалізацією продукції, робіт, послуг
 - 2) на утримання управлінського персоналу, страхування, охорону підприємства
 - 3) у формі інвестицій та різних інноваційних заходів, пов'язаних з розширенням виробництва, заміною основних фондів, реконструкцією
 - 4) усі відповіді вірні
3. Поточні витрати, пов'язані з:
 - 1) формою інвестицій та різних інноваційних заходів, пов'язаних з розширенням виробництва, заміною основних фондів, реконструкцією
 - 2) виробництвом і реалізацією продукції, робіт, послуг
 - 3) на утримання управлінського персоналу, страхування, охорону підприємства
 - 4) усі відповіді вірні
4. За ступенем залежності від обсягу виробництва витрати класифікують на:
 - 1) прямі витрати та непрямі витрати
 - 2) поточні витрати та одноразові витрати
 - 3) постійні витрати та змінні витрати
 - 4) продуктивні та непродуктивні
5. Які витрати відносять до постійних?
 - 1) витрати, які не можна прямо віднести на конкретні вироби

- 2) витрати на утримання управлінського персоналу, страхування, охорону підприємства
- 3) витрати на сировину, електроенергію, напівфабрикати, амортизаційні відрахування
- 4) витрати пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції даного періоду

6. За ступенем залежності від втручання держави при її встановленні ціни бувають:

- 1) вільні, регульовані та роздрібні
- 2) вільні, регульовані та фіксовані
- 3) роздрібні, регульовані та оптові
- 4) роздрібні, оптові та закупівельні

7. Дайте характеристику оптовим (гуртовим) цінам.

- 1) ціни, за якими підприємство реалізує виготовлену продукцію іншим підприємствам та збутовим організаціям
- 2) ціни, що формуються на ринку на базі взаємодії попиту і пропозиції;
- 3) ціни, за якими реалізується сільськогосподарська продукція виробниками державним та комерційним організаціям для подальшої переробки
- 4) ціни встановлюються за згодою сторін і реєструються в контракті

8. За ступенем залежності від втручання держави ціни поділяються на:

- 1) вільні, регульовані та фіксовані
- 2) контрактні, трансфертні, біржові та ціни торгів
- 3) вільні, регульовані та фіксовані ціни
- 4) постійні, поточні, сезонні та ступінчасті

9. Дайте характеристику трансфертним цінам.

- 1) ціни застосовуються коли декілька підрядників, які конкурують між собою, пропонують замовнику свої проекти на виконання певних робіт, з яких він на конкурсній основі вибирає найбільш ефективний
- 2) ціни встановлюються за згодою сторін і реєструються в контракті
- 3) ціни застосовуються при реалізації продукції між філіями і підрозділами одного підприємства або асоціації
- 4) ціни які, являють собою низку цін, що послідовно знижуються згідно з попередньо прийнятою шкалою

10. За часом дії цін поділяються на:

- 1) контрактні, трансфертні, біржові та ціни торгів
- 2) постійні, поточні, сезонні та ступінчасті
- 3) вільні, регульовані та фіксовані ціни
- 4) базисні, довідкові, прейскурантні, фактична ціна угоди та ціна споживання

11. За якими ознаками класифікується прибуток підприємства?

- 1) прибуток від операційної діяльності, прибуток від інвестиційної діяльності та прибуток від фінансової діяльності
- 2) за джерелом формування, за основними видами діяльності та за складовими елементами
- 3) прибуток від реалізації продукції, прибуток від реалізації майна та прибуток від позареалізаційних операцій
- 4) валовий прибуток, прибуток до оподаткування та чистий прибуток

12. За основними видами діяльності прибуток підприємства поділяються на:

- 1) прибуток від реалізації продукції, прибуток від реалізації майна та прибуток від позареалізаційних операцій
- 2) валовий прибуток, прибуток до оподаткування та чистий прибуток
- 3) прибуток від операційної діяльності, прибуток від інвестиційної діяльності та прибуток від фінансової діяльності
- 4) за джерелом формування, за основними видами діяльності та за складовими елементами

Теми індивідуальних завдань:

1. Прогнозування і планування витрат підприємства.
2. Витрати виробництва та собівартість продукції
3. Ціна в ринковій економіці.
4. Суть рентабельності підприємства та її показники.

Рекомендована література:

1. Тарасюк Г. М., Шваб Л. І. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. — Житомир: ЖДТУ, 2003. — 580 с.
2. Грещак М.Г., Гордієнко В.М., Коцюба О.С. та ін. Управління витратами : Навч. посіб. / За заг. ред. Грещака М.Г. – К.: КНЕУ, 2008.
3. Давидович І.Є. Управління витратами: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008.

ТЕМА 10.

СТРУКТУРА ПІДПРИЄМСТВА, ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ

Зміст теоретичної частини заняття:

1. Структура промислового підприємства.
2. Механізм реалізації господарської діяльності.
3. Стратегія розвитку та планування на підприємстві.
4. Сутність процесу управління підприємством.
5. Типи організаційних структур управління підприємством.

Орієнтований хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями.
2. Перевірка присутності студентів.
3. Опитування та закріплення лекційного матеріалу.
4. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання.

Питання для обговорення:

1. Що таке менеджмент управління?
2. Які рівні управління характерні для підприємства?
3. Які основні функції управління існують?
4. Розкрийте сутність поняття „рішення” в управлінні підприємством.
5. Охарактеризуйте функції управління та їх характеристику.
6. Які існують методи і моделі управління підприємством.
7. Які Ви знаєте типові види організаційних структур управління?
8. Дайте характеристику основних типів організаційних структур управління підприємством.
9. Назвіть основні шляхи удосконалення структури управління підприємством.
10. За якими принципами здійснюється управлінська діяльність?

Тестові запитання:

1. До основних функцій управління належать:
 - 1) планування
 - 2) мотивація та контроль
 - 3) організація
 - 4) всі відповіді вірні
2. Організаційні методи управління – це...
 - 1) способи впливу на окремих працівників і трудові колективи, які необхідні для досягнення цілей фірми
 - 2) комплекс способів і прийомів впливу на працівників, заснованих на використанні організаційних відносин та адміністративній владі керівництва
 - 3) змішаною формою об'єднань підприємств великого та малого підприємництва, що ґрунтується на договорі
 - 4) такі методи, які реалізують матеріальні інтереси участі людини у виробничих процесах через використання товарно-грошових відносин
3. Які існують організаційні методи управління?
 - 1) регламентні та економічні
 - 2) розпорядчі та соціально-психологічні
 - 3) регламентні та розпорядчі
 - 4) економічні та соціально-психологічні
4. За своїм змістом мотиви діяльності можна поділити на:
 - 1) мотиви примусового характеру
 - 2) матеріальні

- 3) соціальні
- 4) всі відповіді вірні

5. Розпорядчі методи – це...

- 1) формування структури та ієрархії управління, делегування повноважень і відповідальності певним категоріям працівників фірми, визначення орієнтирів діяльності підлеглих, надання методично-інструктивної та іншої допомоги виконавцям
- 2) комплекс способів і прийомів впливу на працівників, заснованих на використанні організаційних відносин та адміністративній владі керівництва
- 3) охоплюють поточну (оперативну) організаційну роботу і базуються, як правило, на наказах керівників підприємств
- 4) цілеспрямований вплив апарату управління суб'єкта господарювання на трудовий колектив для досягнення поставленої мети

6. Управління – це...

- 1) цілеспрямований вплив апарату управління суб'єкта господарювання на трудовий колектив для досягнення поставленої мети.
- 2) такі методи, які реалізують матеріальні інтереси участі людини у виробничих процесах через використання товарно-грошових відносин
- 3) комплекс способів і прийомів впливу на працівників, заснованих на використанні організаційних відносин та адміністративній владі керівництва
- 4) способи впливу на окремих працівників і трудові колективи, які необхідні для досягнення цілей фірми

7. Дивізіональна організаційна структура управління – це...

- 1) структура управління, яка будується не за функціональними ознаками, а за принципами групування виробничих підрозділів за продуктами, групами споживачів, за місцем розташування
- 2) структура, яка передбачає наявність штабів, але їх персонал має не лише дорадчі права, а й право керівництва і прийняття рішень
- 3) структура, між елементами якої існують лише одноканальні взаємодії, кожен підлеглий має лише одного лінійного керівника, який виконує всі адміністративні та інші функції у відповідному підрозділі
- 4) структура управління, яка спирається на розподіл повноважень та відповідальність за функціями управління і прийняття рішень по вертикалі

8. Якої не існує організаційних структур управління:

- 1) лінійно-функціональної;
- 2) дивізіональної;
- 3) матричної;
- 4) немає вірної відповіді.

9. Організаційна структура управління будь-яким суб'єктом господарювання – це...

- 1) способи впливу на окремих працівників і трудові колективи, які необхідні для досягнення цілей фірми
- 2) змішаною формою об'єднань підприємств великого та малого підприємництва, що ґрунтується на договорі
- 3) форма системи управління, яка визначає склад, взаємодію та підпорядкованість її елементів.
- 4) цілеспрямований вплив апарату управління суб'єкта господарювання на трудовий колектив для досягнення поставленої мети.

10. Під надзвичайною діяльністю мають на увазі:

- 1) будь-яку діяльність підприємства, а також операції, які її забезпечують або виникають внаслідок здійснення такої діяльності
- 2) основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, що не є інвестиційною або фінансовою діяльністю
- 3) такі операції або події, які відрізняються від звичайної діяльності, не відбуваються часто або регулярно та не передбачаються підприємцем
- 4) змішаною формою об'єднань підприємств великого та малого підприємництва, що ґрунтується на договорі

Теми індивідуальних завдань:

1. Теоретико-методичні основи організації управління підприємством
2. Управління підприємствами різних форм власності.
3. Функції управління підприємством.
4. Організаційна структура управління приватним підприємством.
5. Організаційна структура управління господарським товариством.

Рекомендована література:

1. Хмурова В.В. Менеджмент підприємницької діяльності: навч. посібник. /Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. -К.: Центр учбової літератури, 2013. - 284 с.
2. Березін О. В. Управління потенціалом підприємства: навч. посібник / О. В. Березін, С. Т. Дуда, Н. Г. Міценко. - Львів : Магнолія-2006, 2011. - 308 с.
3. Череп, А. В. Стратегічне планування і управління: навчальний посібник / А. В. Череп, А. В. Сучков. - К. :Кондор, 2011. - 334с.